

Guía Docente

Datos Identificativos					2020/21
Asignatura (*)	Investigación e Innovación en Didáctica da Expresión Corporal	Código	652534019		
Titulación	Mestrado Universitario en Investigación e Innovación en Didácticas Específicas para Educación Infantil e Primaria				
Descritores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	3	
Idioma	CastelánGalego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Didácticas EspecíficasDidácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación				
Coordinación	Arufe Giraldez, Víctor	Correo electrónico	v.arufe@udc.es		
Profesorado	Arufe Giraldez, Víctor	Correo electrónico	v.arufe@udc.es		
Web	www.udc.gal/dides/persoal/profesoradode/Victor/				
Descrición xeral	A través desta materia o/o alumno/para aprenderá as bases da investigación no ámbito da expresión corporal e a Educación Física. Coñecerá diferentes proxectos que se realizan neste ámbito e os seus elementos configuradores, mellorará o seu potencial humano para penetrarse na innovación e adquirirá un saber crítico sobre artigos de investigación publicados no ámbito da expresión corporal, a Educación Física e a psicomotricidade.				
Plan de continxencia	1. Modificacións nos contidos Non haberá 2. Metodoloxías *Metodoloxías docentes que se manteñen Mantéranse todas as metodoloxías vinculadas ao traballo autónomo do alumno e docencia non presencial. *Metodoloxías docentes que se modifican As metodoloxías que fan referencia á presencialidade serán sustiúidas por metodoloxías de ensinanza non presencial 3. Mecanismos de atención personalizada ao alumnado Para a realización de tutorías utilizarase o correo electrónico ou a plataforma TEAMS no caso de facer videotutorías. 4. Modificacións na avaliación Para o alumnado con dispensa académica ou aquel que faltase a máis do 80% das clases a proba correspondente ao examen final da materia realizarase vía online, a través dun examen oral ou tipo test na aplicación moodle. O resto de instrumentos e criterios de avaliación manterase. *Observacións de avaliación: 5. Modificacións da bibliografía ou webgrafía				

Competencias do título

Código	Competencias do título
A5	E5 - Adquirir unha formación metodolóxica para realizar investigacións educativas.
A7	E7 - Capacidade de aplicar coñecementos teóricos relativos ás Didácticas Específicas, tanto á investigación como á innovación e a avaliación.
A8	E8 - Ser capaz de defender e argumentar de forma oral e escrita o traballo de investigación e/ou innovación realizado, utilizando no seu caso recursos audiovisuais de apoio.
A10	E10 - Coñecer os fundamentos teóricos que sustentan a investigación e innovación no ámbito das Didácticas Específicas.

A12	E12 - Identificar as principais liñas de investigación e innovación e a súa evolución nas Didácticas Específicas.
A13	E13 - Analizar e valorar criticamente investigacións e proxectos de innovación en ámbitos disciplinares específicos.
A14	E14 - Coñecer diferentes tipos de metodoloxía que se empregan na investigación educativa considerando a súa pertinencia para a resolución de problemas concretos.
A15	E15 - Identificar criterios de calidade e control tanto na investigación como na práctica docente, fomentando o espírito crítico, reflexivo e innovador.
A16	E16 - Diseñar, xustificar, organizar e avaliar propostas para a investigación e a innovación no ámbito das Didácticas Específicas.
B1	CB6 - Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B4	CB9 - Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades.
B5	CB10 - Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun modo que haberá de ser en gran medida autodirixido ou autónomo.
B10	G5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
B11	G6 - Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
B13	G8 - Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.
C1	T1 - Capacidade de análise e síntese.
C2	T2 - Capacidade de adaptación a situacións novas.
C3	T3 - Traballar de forma autónoma e con iniciativa.
C4	T4 - Traballar de forma colaborativa.
C6	T6 - Capacidade de innovar (creatividade) dentro de contextos educativos escolares e non escolares.
C8	T8 - Ser capaz de comunicarse cos seus compañeiros, coa comunidade educativa e coa sociedade en xeral no ámbito das súas áreas de coñecemento.
C10	T10 - Ter capacidade para actualizar os coñecementos, metodoloxías e estratexias na práctica docente.
C11	T11 - Capacidade para comprender o significado e aplicación da perspectiva de xénero nos distintos ámbitos de coñecemento e na práctica profesional co obxectivo de alcanzar unha sociedade máis xusta e igualitaria.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias do título		
	Coñecer e analizar criticamente propostas de investigación e innovación na área de Educación Física en Educación Infantil e Primaria.	AM5 AM7 AM15 AM16	BM5 BM11
Ser capaz de deseñar proxectos de investigación educativa enfocados ao ámbito da Educación Física.	AM8 AM10 AM12	BM1	CM2 CM3 CM4 CM6
Diseñar, xustificar, organizar e avaliar propostas para a transformación e a innovación no ámbito da Educación Física de Educación Infantil e Primaria.	AM13 AM14	BM4 BM5 BM10 BM13	CM2 CM3
Valorar a importancia da investigación e a innovación como estratexias para mellorar a calidade educativa na área de Educación Física.		BM13	CM1 CM2 CM8

Desenvolver recursos comunicativos para transmitir ideas e proxectos docentes en Educación Física, utilizando se é necesario recursos tecnolóxicos de apoio.	AM5	BM10	CM8
	AM10		CM10
	AM12		
	AM13		
	AM14		
	AM15		

Contidos	
Temas	Subtemas
Investigación en Educación Física	- Liñas de investigación en EF - Problemas e limitacións da investigación en EF. - Investigación-acción. - Investigación en EF: recursos para a procura
Innovación en Educación Física	- Aspectos de interese da innovación en EF. - Referencias para clasificar iniciativas de innovación en EF. - Recursos para a procura da innovación e mellora do capital humano.
Proxectos de innovación e investigación en Educación Física	- Deseño e xustificación de proxectos deportivos, innovación, educativos e recreativos e análises de cada unha dos seus partes. - Tipos e clasificacións dos proxectos en función de diversas variables. -Manexo e xestión dos elementos configuradores dun proxecto. - Estratexias para a mellora da visibilidade dun evento deportivo, recreativo e/ou educativo. Medios de promoción. Uso de redes sociais. Campaña de márketing. - Avaliación de proxectos. Enquisas de satisfacción de usuario

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A5 A12	4	16	20
Discusión dirixida	C1 C8	1	2	3
Glosario	B11 C4 C10	1	2	3
Foro virtual	A7 A8 A10	1	4	5
Práctica de actividade física	A16 C11	2	10	12
Prácticas a través de TIC	A14 A15 B5	2	6	8
Sesión maxistral	B4 B10 B13	6	0	6
Traballos tutelados	A13 B1 C3 C6	1	2	3
Solución de problemas	C1 C2 C3	1	3	4
Estudo de casos	A7 A8	2	8	10
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Analizaranse diferentes artigos, valorando o pensamento crítico do alumnado.
Discusión dirixida	O docente e os alumnos crearán diferentes debates na aula sobre temas vinculados á innovación e á investigación. En todo momento o debate será dirixido polo docente, mostrando argumentos a favor e en contra sobre o debatido, para favorecer o pensamento crítico do alumnado.

Glosario	Establecerase un glosario de termos que se irá nutrido ao longo da materia das achegas terminolóxicas que incorporen os alumnos. O glosario estará situado na contorna moodle.
Foro virtual	Crearase debates e incorporaranse temas de actualidade que resulten de interese xeral e estean vinculados á materia, nun foro habilitado no moodle. Os alumnos poderán participar desde a súa casa vertendo a súa opinión respecto diso.
Práctica de actividade física	Realizaranse prácticas de educación física desde a innovación e a investigación.
Prácticas a través de TIC	Mostraranse algunhas TIC útiles para os alumnos vinculadas á investigación e á innovación.
Sesión maxistral	Existirán sesións maxistrais baseadas no discurso do docente, pero sempre contando coas intervencións dos alumnos, existindo unha boa comunicación profesor-alumno, e creando un medio onde se favoreza a participación do alumnado.
Traballos tutelados	Os traballos serán tutelados polo docente, a través da asistencia a titorías para comprobar a boa marcha do traballo e propoñer aos alumnos ideas de mellora.
Solución de problemas	Se plantearán numerosos problemas a los alumnos intentando que entre ellos debatan y busquen la solución adecuada para resolverlo.
Estudo de casos	Presentaranse casos de proxectos innovadores e de investigación, analizándoos críticamente, observando as súas debilidades e puntos fortes, e propoñendo aspectos de mellora para ese proxecto.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Os traballos serán tutelados polo docente, os alumnos tras a elección do tema do seu traballo deberán acudir a titorías para ver o enfoque do mesmo. Nota: A fin de afianzar o coñecemento adquirido na materia o docente poderá utilizar a gamificación como técnica de aprendizaxe, realizarase sempre que o tempo e planificación da docencia permita.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A13 B1 C3 C6	Para comprobar os coñecementos adquiridos na materia o alumnado terá que realizar un traballo en microgrupo de 2-3 persoas. Unha vez finalizado o traballo presentaranse na aula para a súa avaliación por parte do docente. Nos traballos valorarase a innovación, a creatividade, a orixinalidade, a funcionalidade e a aplicabilidade.	100

Observacións avaliación

O alumnado que non alcance o 80% da asistencia ás clases ou non asista, realizará un exame sobre os contidos da materia na data oficial do exame. Para a elaboración do traballo seguirase a normativa publicada no moodle na presentación da materia. Os traballos serán remitidos por email en formato word.   A fin de garantir os obxectivos do Green Campus, os traballos entregaránse sempre vía online en formato electrónico evitando o consumo de papel e plásticos.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Contreras, J.; García López, L.M. (2010). Didáctica de la Educación física. Enseñanza de los contenidos desde el constructivismo.. Síntesis: Madrid - López Pastor, V.M.; Gea Fernandez, J.M. (2009). Innovación, discurso y racionalidad en Educación Física. Revisión y Prospectiva. Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y el Deporte - Quay, J. ; Peters, J. (2012). Creative Physical Education: Integrating Curriculum Through Innovative PE Projects. Human Kinetics - González, C.; Lleixa, T. (coords) (2010). Educación Física, investigación, innovación y buenas prácticas. Barcelona: Inde - Pérez, A.I. (Coord) (2010). Aprender a enseñar en la práctica: prácticas educativas y procesos de innovación y mejora en la educación secundaria. Graó: Barcelona - Díaz Barahona, José (2015). https://www.youtube.com/watch?v=jF22KImUmH8. - Video tutorial sketchup (2015). https://www.youtube.com/watch?v=Eilu1k-7Ff8. - Video hotpotatoes (2015). https://www.youtube.com/watch?v=RdD-qM5lYrY. - Video tutorial exelearing (2015). https://www.youtube.com/watch?v=qyuXrByafqc. - Blázquez Sánchez, Domingo (2017). Cómo evaluar bien Educación Física. Inde - Contreras, Jordán y cols. (2018). El Aprendizaje basado en Proyectos en Educación Física. Inde - Blázquez Sánchez, Domingo y Sebastiani Enric (2010). Enseñar por competencias en Educación Física. Inde - Blázquez Sánchez, Domingo (2016). Diez competencias docentes para ser mejor profesor de Educación Física. Inde Recoméndase ao alumnado utilizar como fonte principal de información as seguintes revistas vinculadas á materia e de acceso gratuito. https://www.victorarufe.com/2016/03/05/el-conocimiento-cient%C3%ADfico-del-deporte-al-alcance-de-todos-os-presento-m%C3%A1s-de-150-revistas-cient%C3%ADficas/
Bibliografía complementaria	Recoméndase ao alumnado utilizar como fonte principal de información as seguintes revistas vinculadas á materia e de acceso gratuito. https://www.victorarufe.com/2016/03/05/el-conocimiento-cient%C3%ADfico-del-deporte-al-alcance-de-todos-os-presento-m%C3%A1s-de-150-revistas-cient%C3%ADficas/

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Diseño de proxectos interdisciplinares/652513205

Traballo por proxectos en educación física/652513213

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Diseño de proxectos interdisciplinares/652513205

Traballo por proxectos en educación física/652513213

Materias que continúan o temario

Traballo fin de mestrado (TFM)/652513208

Traballo por proxectos en educación física/652513213

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías